

1. De tekst verklaard

En de Heere haar ziende, werd innerlijk met ontferming over haar bewogen, en zeide tot haar: Ween niet. (Luk. 7:13)

Wie alle verdriet te boven is, is de engelen gelijk. Wie in rouw is gedompeld, maar geen verdriet voelt, is minder dan de dieren. Een christen weet en hoort zijn verdriet te beteugelen en zijn gevoelens te temperen. Wie geen natuurlijke gevoelens heeft, is als de blindste heidenen. Wie ze goed kan beheersen, mag tot de beste christenen gerekend worden. Als we geheiligd worden, doen we de goddelijke natuur aan. Pas als we in de heerlijkheid zijn, leggen we de zwakheden van onze menselijke natuur af.

Zolang we de moeiten niet te boven zijn, ligt ook de zonde op de loer en moeten we daarvoor vrezen. Het is moeilijk om niet te zondigen in tegenspoed, maar het geeft wel rust in voorspoed.

In een smartelijke beproeving worden we algauw onredelijk en overtreden we de grenzen van Gods wet. Dat zien we in het leven van de meeste mensen en ook bij deze vrouw. In de tekst roept de Heere haar overgrote droefheid een halt toe: 'En de Heere haar ziende, werd innerlijk met ontferming over haar bewogen, en zeide tot haar: Ween niet.'

De Heere was diep bewogen door het verdriet en de jammerklachten van deze bedroefde moeder. Ze wekten meer medelijden voor haar in Zijn hart op dan zij voor haar geliefde en enige zoon kon hebben.

We moeten hier stilstaan bij de toestand van deze vrouw en bij de raad die Christus aan haar gaf.

De toestand van deze vrouw

De vrouw in deze geschiedenis ziet er ellendig en diepbedroefd uit. Haar klachten en tranen raken het hart van Christus. Hij heeft oor en oog voor haar verdriet: 'En de Heere, haar ziende, werd innerlijk met ontferming over haar bewogen.' Wat is het ogenblik waarop Christus haar ontmoet droevig. De evangelist beschrijft dit zo duidelijk in vers 12: 'En als Hij de poort der stad genaakte, zie daar, een dode werd uitgedragen, die een eniggeboren zoon zijner moeder was, en zij was weduwe en een grote schare van de stad was met haar.' Het is hartverscheurend wat er in dit ene vers wordt verteld.

*Haar zoon was gestorven.*² Een kind, een enig kind te moeten begraven, verscheurt het hart van een liefhebende ouder. Ouders planten zich voort in hun kinderen. Een kind is een deel van de ouders in een andere huid. Een zoon naar het graf brengen, een zoon die de familienaam in stand houdt en zijn familie onderhoudt, dat wordt altijd als een heel zwaar kruis beschouwd.

Deze zoon wordt niet van de wieg naar het graf gedragen. Zijn babykleertjes worden niet uitgedaan om hem in een doodskleed te wikkelen. Als hij als jong kind gestorven was, voor hij zich geliefd had gemaakt of verwachtingen had gewekt, zou het verdriet misschien niet zo bitter en schrijnend zijn geweest als nu. De dood velt deze zoon in de bloei en de kracht van zijn leven. De evangelist Lukas

2. De genegenheid van ouders voor kinderen is het hechtst (*Grieks commentaar*).

zegt in vers 12 (in de Engelse vertaling) dat hij een man was. Christus noemt hem in vers 14 een jongeling. Hij had nu de leeftijd bereikt waarop hij zijn moeder tot steun kon zijn. Hierop had ze jarenlang gewacht en gehoopt. Dit zou het loon zijn van alle zorg en inspanning. Maar nu haar liefde zo groot is en haar verwachtingen zo hooggespannen zijn, wordt haar zoon in de bloei van zijn leven weggenomen.³ Zo klaagt Basilius over de dood van zijn zoon: 'Ik had een zoon, een jongeman, mijn enige opvolger, de vreugde van mijn ouderdom, mijn trots, de steun van de familie. In de bloei van het leven werd hij plotseling door de dood weggerukt. Zo kort daarvoor had ik zijn lieve stem nog gehoord. Hij was een lust voor mijn oog.' Lezer, als u dit net als Basilius hebt meegemaakt, hoef ik niets meer te zeggen om u ervan te overtuigen dat deze liefhebbende moeder heel bedroefd was toen Christus haar ontmoette.⁴ Bovendien is deze jongeman niet alleen haar zoon, maar haar *enige* zoon. In vers 12 staat dat hij de eniggeboren zoon van zijn moeder is. Ze heeft al haar hoop op hem gesteld. In hem vond zij troost.⁵ Ze heeft al haar liefde aan deze ene zoon gegeven. Hoeveel kinderen we ook hebben, we kunnen er niet één missen. Wanneer ze als olijfplanten om onze tafel staan, zou het ons verdriet doen als de kleinste twijg werd afgebroken. Maar ongetwijfeld is de dood

3. Hij stierf in zijn jeugd. Hij werd afgesneden in de bloei van het leven waartoe zijn ouders hem met grote zorg en inspanning gebracht hadden. Dat maakte het verdriet des te groter (*Dionisius*).

4. Flavel wist wat het was om geliefden te verliezen. Hij moest drie van zijn vier vrouwen en een pasgeboren kind begraven. Zijn vierde vrouw overleefde hem.

5. Zij zou zijn dood beter hebben kunnen verdragen als hij niet haar enige zoon geweest was, of als er nog een andere zoon was overgebleven om haar verdriet te verzachten (*Ambrosius*).

van een van velen beter te verdragen dan het sterven van allen in één.⁶

Daarom noemt de Schrift dit het grootste verdriet op aarde: 'O dochter Mijns volks, gord een zak aan, en wentel u in de as, maak u rouw eens enigen zoons, een zeer bitter misbaar; want de verstoorder zal ons snellijk overkomen.' (Jer. 6:26). Dit verdriet is zo diep en bitter dat de Heilige Geest dit beeld gebruikt voor de diepste geestelijke benauwdheid: 'Zij zullen over Hem rouwklagen, als met de rouwklage over een enige zoon.' (Zach. 12:10)

Maar het is nog erger: 'En zij was weduwe.' De staf van haar ouderdom waarop ze leunde, is gebroken.⁷ Ze heeft nu niemand meer die haar kan troosten of helpen in haar hulpeloosheid en verdriet. Het ontbreekt haar niet alleen aan troost, maar ze staat ook bloot aan onderdrukking en verachting. Als weduwe moet zij die last helemaal alleen dragen. Ze heeft geen man om haar te troosten, zoals Elkana Hanna vertroostte. 'Waarom weent gij (...) en waarom is uw hart kwalijk gesteld? Ben ik u niet beter dan tien zonen?' (1 Sam. 1:8) Dat zou een grote troost geweest zijn. Maar haar man is gestorven, net als haar zoon. Ze zijn beiden heengegaan. Zij is alleen overgebleven met haar verdriet over het gemis van haar geliefden. Het blijft niet bij één kruis, maar ze krijgt nog een tweede en dat maakt het eerste des te smartelijker en zwaarder. Zo is het met haar als de Heere haar ontmoet.

6. Alsof niets ons liever is dan een enige zoon, zodat er geen groter verdriet is (*Carthesius*).

7. Er waren twee redenen waarom hij haar zo lief was: hij was haar enige zoon en hij was haar, als weduwe, tot blijdschap en steun (*Piscator*).

De raad die Christus haar gaf

Laten we in de tweede plaats stilstaan bij de raad die Christus haar geeft in haar verdriet. 'En de Heere haar ziende, werd innerlijk met ontferming over haar bewogen, en zeide tot haar: Ween niet.' Vertrouwendende en bemoedigende woorden. We zullen stilstaan bij de aanleiding, de reden en de raad die Jezus geeft.

De aanleiding is dat Hij deze weduwe ziet. Deze ontmoeting bij de poort van de stad lijkt toevallig te zijn. Het is echter zeker dat ze past bij Gods voorzienig besluit. Met Zijn alwetend oog heeft God deze ontmoeting voorzien. Het moet de aanleiding zijn voor dat heerlijke wonder dat Hij aan deze jongeman zal werken. Christus heeft oog voor arme, rouwende en radeloze mensen. Hoewel Hij nu in de hemel is en wij Hem niet kunnen zien, ziet Hij ons wel. Hij aanschouwt alle moeite en verdriet. Die raken Zijn hart en vervullen Hem met medelijden.

Wat is de reden dat Jezus haar deze raad geeft? Alleen Zijn eigen medelijden dringt Hem om haar te bemoedigen en te vertroosten. Ze heeft dat niet verwacht en ze heeft er evenmin om gevraagd. Maar het hart van de Heere is zo vol medelijden, dat Hij haar zo onverwachts komt troosten. Zij kan niet zoveel medelijden met haar zoon hebben als Christus met haar heeft. In Zijn menselijke natuur heeft Hij onze zwakheden gedragen, zowel onze ziekten als onze zonden. Hoewel Hij nu in de hoogste heerlijkheid is, is Hij nog even barmhartig en brandt Zijn hart van medelijden. Welke raad geeft Jezus deze vrouw? Hij zegt: 'Ween niet'. Zo doet Hij het werk waartoe Hij gezalfd is: bedroefde mensen troosten (Jes. 61:1-3). Deze woorden zijn echter niet bedoeld als een absoluut verbod op tranen en verdriet.

De Heere veroordeelt niet alle tranen. Hij noemt niet alle uitingen van verdriet over gestorven geliefden ongepast. Nee, Christus zou niet willen dat Zijn volk verdoofd en gevoelloos was. Hij verbiedt slechts de uitwassen. We moeten niet zo rouwen over onze doden als de heidenen. Hun droefheid is onbegrensd: ze hebben geen hoop, want ze weten niet van de troost die het Evangelie openbaart.

Christus vertroost en bemoedigt deze weduwe op grond van de opstanding van haar zoon uit de doden. 'Ween niet.' Hij kan dat zeggen, omdat Hij van plan is spoedig de oorzaak van haar tranen weg te nemen door haar zoon levend te maken.

Dit is geen gewone, alledaagse situatie. Weinig of geen mensen kunnen hun dode kinderen naar het graf brengen in de hoop dat zij ze onmiddellijk door een bijzondere opstanding weer uit de dood zullen terugkrijgen, zoals deze moeder. Dat hoeft niemand die nu een geliefd familielid verliest te verwachten. Er is geen aanleiding of oorzaak meer voor zo'n wonderlijke, bijzondere opstanding. Er zijn genoeg overtuigende bewijzen van de Goddelijke macht en Godheid van Christus. Wie nu familieleden begraaft die in Christus gestorven zijn, heeft echter net als deze rouwende moeder alle redenen om zijn emoties te bedwingen. Christus' vertroostende en bemoedigende raad 'Ween niet' geldt evenzeer voor hen. Deze bijzondere opstanding uit de doden is toch alleen een bemoediging en een troost, omdat het een voorbeeld, een voorsmaak of onderpand is van de algemene opstanding? De terugkeer van de ziel naar het lichaam om opnieuw te leven in deze wereld van zonde en verdriet, om spoedig weer de angsten en de pijnen van de dood te doorstaan, is op zichzelf beschouwd geen voor-

recht dat de levendgemaakte mens en zijn familieleden veel troost schenkt. Het is geen voorrecht voor de persoon zelf, omdat hij terugkeert van rust naar moeite, van de haven naar de oceaan. Het is juist een reden van droefheid voor veel kinderen van God op hun sterfbed als ze horen dat ze mogelijk weer tot het leven zullen terugkeren, terwijl ze dicht bij de hemel zijn.

Een godvruchtige Engelse predikant die het heel moeilijk had met zijn terugkeer tot het leven zei: 'Ik ben als een schaap dat bijna bij de kudde is en daarna weer in de storm wordt teruggedreven, als een vermoeide reiziger die dicht bij zijn huis gekomen is en dan weer terug moet om iets te halen wat hij vergeten is, of als een leerling die bijna zijn proeftijd doorlopen heeft en daarna opnieuw aan een proefperiode moet beginnen.'

Het is beter om van de rand van het graf dan uit de doden weer te keren. De zieke heeft de doodsangsten en de laatste doodsstrijd nog niet ervaren. Maar wie uit de dood terugkeert, heeft ze eens doorstaan en moet ze nog eens meemaken. Hij moet twee keer sterven voor hij één keer gelukkig kan worden. Bovendien is er in die korte tijd tussen het eerste en tweede overlijden sprake van een volledig geheugenverlies. Wie uit de dood is opgewekt, vergeet alles wat hij heeft gezien of genoten in die staat van scheiding. Dat is noodzakelijk voor hemzelf en voor anderen. Voor hemzelf, om kalm en tevreden te kunnen leven zolang hij gescheiden is van die zalige en onuitsprekelijke heerlijkheid.⁸ Voor anderen, zodat ze leven door het geloof

8. *Victurosque dii celant, ut vivere durent.* Hoe lang of hoe kort mensen zullen leven blijft verborgen, opdat we goed zullen leven en minder bang zullen zijn voor de dood.

en niet door het gevoel en zodat ze niet op het gezag en het getuigenis van mensen zullen bouwen, maar op dat van God. Hier heeft hij dubbele benauwdheid en pijn. De herinnering aan het geluk maakt zijn leven niet aangener. Daarom is het voor hem geen onverdeelde zegen om tot het leven terug te keren. Voor zijn familieleden kan het een troost zijn om hun geliefde weer uit de dood terug te krijgen. Hij is echter teruggekeerd op een stormachtige zee en deelt weer in de moeite en het verdriet waarvan hij was bevrijd. Binnenkort zullen ze opnieuw van hem moeten scheiden en voor de tweede keer de rouw ervaren die anderen slechts eenmaal meemaken.

Een bijzondere opstanding is dus niet zo'n troost als we in eerste instantie zouden denken. Alleen door de laatste opstanding kunnen we echt vertroost en bemoedigd worden bij de dood van onze geliefden. Een bijzondere opstanding is niet meer dan een voorbeeld⁹ en een bewijs van de algemene opstanding. Bij de wederkomst van de Heere zullen we onze geliefden weerzien. Dát is onze troost (1 Thess. 4:17).

Dat is beslist een veel grotere troost dan dat we onze geliefden nu weer uit de dood ontvangen, zoals de weduwe haar zoon terugkreeg. Als we daar anders over denken, komt dat omdat ons hart vleeselijk is. Voor ons zijn de tijd en het gevoel belangrijker dan de eeuwigheid en het geloof.

Dat is de raad van Christus en de reden waarom Hij die gaf. Voor het grootste deel geldt dit voor alle christenen in rouw en verdriet. De verschillen zijn van weinig betekenis. Er is veel wat het verdriet van deze vrouw verzwaart: een

9. Dat is een heerlijk voorbeeld van de toekomstige opstanding (*Calvijn*).

zoon, een enige zoon, wordt naar het graf gedragen. Toch zegt Christus tegen deze bedroefde moeder dat ze niet moet huilen. Dat is voor christenen een les om *hun verdriet over hun overleden familieleden te matigen, hoeveel kruisen en moeiten hun verdriet ook verzwaren.*